

Colofon

Het Fraser
alfabet

Les voor groep
5-6

40-45 minuten

Aardrijkskunde

China

– De erfenis van James Outram Fraser –

Pagina 1

Leerkracht - handreiking

Inleiding

Deze les leren de kinderen meer over het alfabet van James Fraser waarmee hij de Lisu taal op schrift heeft gesteld. De leerlingen gaan ervaren hoe moeilijk het is om een alfabet te maken van een taal die je niet kent.

Doelstellingen

Aan het einde van de les weten de leerlingen:

- Dat James Fraser de Lisu-taal op schrift heeft gesteld
- Wat het Fraser alfabet tot op de dag van vandaag betekend

Doelgroep

Deze les is bedoeld voor groep 5-6

Vakken en Kerndoelen

Oriëntatie op mens en wereld

Aardrijkskunde.

Domein: Ruimte

Kerdoel 47: 'De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit

de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart,

cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan

twee lidstaten van de Europese Unie en twee landen die in 2004 lid werden, de

Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.'

Informatie

- Als het regent in de bergen: Eileen Crossman
- Stromen van zegen: J. Kranendonk-Gijssen
- Verdiepingsdocument

Lesidee

Introductie

Toen James Fraser aankwam in China moest hij Chinees leren. Dat kon hij leren door met Chinees sprekende mensen te praten, maar ook uit boekjes omdat de Chinese taal opgeschreven kon worden.

Toen hij bij de Lisu-mensen kwam moest hij de Lisu-taal leren. Maar de Lisu's konden niet lezen dus er waren ook geen boekjes met Lisu-woorden. Daarom heeft James O Fraser zelf de woorden die hij hoorde opgeschreven en een nieuw alfabet gemaakt voor de Lisu-taal. Daar gaan we deze les meer over leren!

Inleiding

Start google translate op (translate.google.com)

Typ een Nederlandse zin (bijvoorbeeld: het is vandaag mooi weer) en vertaal deze in een taal die heel anders klinkt dan het Nederlands (bijv. Chinees).

Druk vervolgens op de 'luister-knop' bij de vreemde taal en laat google de zin in de andere taal hardop zeggen. (*zie achterin deze handreiking een afbeelding van het scherm*)

Vraag de kinderen om dat wat gezegd wordt op te schrijven op hun werkblad.

Geef daarna een aantal kinderen een beurt: kunnen ze hun geschreven zin juist voorlezen? Hebben ze het zo op kunnen schrijven dat ze kunnen lezen hoe je het uitspreekt?

Laat ook kinderen de zin van een ander kind voorlezen: zijn de zinnen zo geschreven dat iedereen hem op dezelfde manier voorleest?

Is het makkelijk om een vreemde taal zo op te schrijven dat je kunt onthouden hoe je het uitspreekt?

Kern

Kern:

James Fraser heeft zelf een alfabet gemaakt van de Lisu-taal.

Hij had daarvoor een handige manier bedacht: hij gebruikte de letters die hij zelf kende om de woorden van de Lisu's te schrijven. Omdat de Lisu's ook klanken hadden die Fraser niet kende zette hij sommige letters op de kop: zo maakte hij eigenlijk nieuwe letters. De Lisu-mensen vonden het eerst maar raar wat James Fraser deed. Ze dachten dat hij hun taal wilde stelen door het op te schrijven. Dat hadden ze nog nooit gezien!

Toen hij de taal goed kende begon hij ook de Lisu-mensen te leren lezen met het alfabet.

Waarom zou James Fraser de Lisu leren lezen?

Nadat James Fraser het alfabet van de Lisu had gemaakt is er steeds een stuk van de Bijbel vertaald naar de taal van de Lisu. Daardoor konden de Lisu ook zelf in Gods Woord lezen! En daardoor kunnen de Lisu nu nog steeds lezen in de Bijbel.

Laat de kinderen de vragen op hun werkblad maken.
Bespreek de vragen op het werkblad.

Kern 2:

Laat de kinderen hun eigen alfabet maken (zie werkblad).

Laat daarna de kinderen hun alfabet uitwisselen in tweetallen: kunnen de kinderen elkaars zinnen ontcijferen met het bijbehorende alfabet?

Afsluiting

Vraag de kinderen wat ze deze les hebben geleerd en laat enkele kinderen hun zelfgemaakte alfabet laten zien/uitleggen aan de klas.

Tijdsplanning

Introductie/ Inleiding:	10 minuten
Kern 1:	10-15 minuten
Kern 2:	15 minuten
Afsluiting:	5 minuten

Materialen

Introductie:	Werkblad wat in les 1 is ingevuld; wereldkaart
Inleiding:	(digi)bord met stiften,
Kern:	Werkblad bij les 2
Afsluiting:	X

Bronnen

- Stromen van zegen: J. Kranendonk-Gijssen
- Verdiepingsdocument

Verdieping/meer informatie

- www.bonisa.nl
- Als het regent in de bergen, Eileen Crossman
(Boek over het leven van James Fraser, geschreven door zijn dochter)

The screenshot shows the Google Translate web interface. At the top, it says 'Google Vertalen' and 'Inloggen'. Below that, there are tabs for 'Tekst' and 'Documenten'. The main area shows a translation from 'NEDERLANDS' to 'CHINEES (VEREENVOUDIGD)'. The Dutch text 'Het is mooi weer vandaag' is on the left, and the Chinese text '今天天气很好' is on the right. Below the Chinese text, the pinyin 'Jīntiān tiānqì hěn hǎo' is displayed. A red arrow points to a speaker icon labeled 'Luister' (Listen) located below the pinyin. At the bottom of the interface, there are three circular icons: 'Geschiedenis' (History), 'Opgeslagen' (Saved), and 'Bijdragen' (Contributions).